

تأثیر قصد تحریم بر تصمیم خرید در پرتو سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده

محمد رضا حمیدی‌زاده^{۱*}، حبیب‌الله طاهرپور کلانتری^۲، محمد رضا خوش‌نشین لنگرودی^۳

۱- استاد دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

۲- استادیار موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، تهران، ایران

۳- کارشناس ارشد مدیریت بازارگانی، موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی، تهران، ایران

چکیده

مرتفع ساختن مسائل موجود در کشور نیاز به زمان زیادی دارد، یکی از مسائلی که کشور با آن مواجه است موضوع تحریم بوده و در بسیاری از ابعاد این موضوع وجودی را به خود اختصاص می‌دهد. هدف پژوهش حاضر بررسی تاثیر قصد تحریم بر تصمیم خرید در پرتو سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده برای خمیردن‌دان آمریکایی در جامعه مصرف کنندگان تهران است. در این پژوهش سه فرضیه مطرح شده که همگی پذیرفته شده است و در این خصوص نمونه‌ای ۳۴۵ نفری از مصرف کنندگان در تهران مد نظر قرار گرفت و به کمک ابزار پرسشنامه گردآوری داده صورت پذیرفت که این ابزار از روایی و پایایی لازم نیز برخوردار بوده است؛ به طوری که سه سطح از روایی در آن تأیید شده و در خصوص پایایی نیز از تکنیک آلفای کرونباخ استفاده شده است و نتیجه تقریبی ۰/۸ را نشان می‌دهد، ضمناً برای تحلیل داده‌های حاصل از پرسشنامه از نرم افزارهای آماری و فن تحلیل رگرسیون استفاده شده است. نتیجه این پژوهش نیز حاکی از آن بوده که مصرف کنندگان تهرانی قصد تحریم کالای آمریکایی در سطح ساده خرید را ندارند و از شش سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده نیز فقط به کیفیت، برنامه ریزی و عدم ابهام اهمیت می‌دهند. در خصوص آخرین متغیر؛ یعنی تصمیم خرید نیز فقط عنصر برنده و واسطه برای آن‌ها چندان تفاوتی ندارد.

واژه‌های کلیدی: قصد تحریم، سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده، تصمیم خرید، مصرف کننده و مصرف کنندگان تهران.

مقدمه

- کدام یک از عناصر تصمیم خرید مصرف کننده داخلی در خصوص کالای آمریکایی بیشتر اهمیت دارد؟
- روابط متغیرهای قصد تحریم، تصمیم خرید، آمیزه بازاریابی و سبک تصمیم گیری مصرف کننده به چه شکلی است؟
- تصمیم خرید مصرف کننده داخلی می‌تواند متاثر از قصد تحریم وی با توجه به میانجی گری دو متغیر دیگر باشد؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

تحریم. تحریم به عنوان یک ابزار فشار و اجبار در پیشبرد اهداف سیاسی خارجی کشورها دارای سابقه طولانی و تقریباً نامشخص است. وليزاده (۱۳۷۶) به نقل از عسگرخانی می‌نویسد، "پدیده تحریم در ذات و فطرت انسان است و هدف از آن واداشتن تحریم شونده به تغییر رفتار است، با نگاه به تاریخچه تمدن مشخص می‌شود که هشت هزار سال پیش برای اولین بار تحریم را قوم یهود علیه فرقه‌های درونی و فلسطینی‌ها اعمال کرده است. برای دومین بار اعمال تحریم ریشه در چین باستان دارد. تحریم‌های چین به دو شاخه داخلی و خارجی تقسیم می‌شدند. در بعد داخلی در درون سلسله چو (۱۱۲۲ ق.م تا ۲۲۱ ق.م) و در روابط با دولت مرکزی با حکومت‌های دست نشانده به عنوان یک ابزار مؤثر استفاده می‌شد. از آن جا که در این پژوهش قصد تحریم توسط مصرف کننده بررسی می‌شود. تحریم از ابعاد گوناگونی قابل دسته‌بندی است که به گفته فریدمن (۱۹۹۹)، "مکان، زمان، گروه‌های مذهبی و..." از جمله آن است. از آن جا که در این پژوهش قصد تحریم توسط مصرف کننده بررسی می‌شود، بنا به گفته فریدمن (۱۹۹۹) این واژه تعریفی مشابه دارد که

موضوع تحریم ایران در بسیاری از ابعاد مهم شمرده می‌شود و آن بُعد از تحریم که در این پژوهش مورد مدققه است، تحریم کالاهای آسان خرید از جمله خمیردندان توسط مصرف کننده‌گان تهرانی است تا شاید بتوان با بررسی تأثیر قصد تحریم^۱ بر تصمیم خرید^۲ در کنار متغیر دیگر یعنی سبک تصمیم گیری مصرف کننده^۳ این الگو را تشریح نمود و در خارج از کشور نیز برای مصرف کننده‌گان خارجی در خصوص محصولات ایرانی یک تعریف جامع به همراه الگو ارایه داد و در داخل کشور هم با شناسایی آن (الگو) راههای مقابله با مصرف کالاهای خارجی (الخمیردندان) را مشخص نمود. گام نخست تشخیص تصمیم خرید از سوی مصرف کننده داخلی است تا با شناسایی این تصمیم بتوان به روش‌های جهت دهی آن پرداخت، تولید کننده خارجی محصولات خود را به ایران صادر می‌کند از دریافت محصول ایرانی سرباز می‌زند و مصرف کننده ایرانی نیز علیرغم روش‌های مختلف ترفیع از سوی تولید کننده ایرانی از کالای ایرانی حمایت لازم را صورت نمی‌دهد. بنابراین می‌توان مسایل ذیل را مبنای پژوهش حاضر دانست.

- چه قصد تحریمی مصرف کننده داخلی برای کالای آمریکایی دارد؟
- به کدام یک از عناصر آمیزه بازاریابی در خرید خود بیشتر اهمیت می‌دهد؟
- کدام یک از سبک‌های تصمیم گیری مصرف کننده برای مصرف کننده داخلی مهم است؟

1. Boycott Intention
2. Purchase Decision
3. Consumer Decision Making Style

خود را تغییر نمی دهد". ضمناً بیان می دارند که ارزش (هزینه) تحریم نیز بحث مهم دیگری است که در کار بعد اجتماعی آن باید نگریسته شود، مانند هزینه تحریم پسی و کوکاکولا. ولی رفتار تحریم بر اساس پژوهشی از نظر چن^{۱۰} (۲۰۱۰) که در پژوهش خود اجزای اخلاقی و انتفاعی تحریم و قصد آن را بررسی می کند نیز بیان شده است. بر اساس مدل توسعه یافته کلین و همکاران (۲۰۰۴) از مدل سن و همکاران (۲۰۰۱) که قالب اجتماعی مدل به سمت هزینه منفعت سوق داده شده است، برای شرکت در تحریم از چهار متغیر استفاده می شود؛ ایجاد تفاوت، خود توسعه گری^{۱۱}، تضاد و مخالفت و مصرف محدود^{۱۲}. پس بنابر توضیحات اخیر سه دسته بندی برای قصد تحریم مطرح می شود که؛ اخلاقی، اقتصادی و احساسی است.

دیکینسان و هولندر (۱۹۹۱) بیان داشته اند "حالت یکم از سه جزو قصد تحریم قالبی قومی، اجتماعی و اقتصادی دارد". به عبارتی مصرف کننده با [حق خرید] خود می خواهد نشان دهد که کدام بخش از اجتماع را انتخاب کرده تا عضوی از آن باشد. حالت دوم نیز این گونه است که اقدامات اجتماعی قالبی از رفتار فرا اجتماعی را نشان می دهد که بحث هزینه منفعت را در خود دارد (جان و کلین، ۲۰۰۳ و کلین و همکاران ۲۰۰۴). حالت سوم در تنها پژوهشی که توسط پژوهشگران یافت شده کوزینتس^{۱۳} و هندلمن (۱۹۹۸) بوده که آن هم این گونه نگاشته اند، "اساساً این گونه رفتار قالبی از خشونت اخلاقی و بعده نیز احساسی دارد". ضمناً بر اساس نظر فریدمن (۱۹۹۱)، "دسته بندی های مختلفی برای تحریم وجود دارد، ولی

می گوید، "تحریم مصرف کننده عبارت است از، توجهی از سوی یک یا چند طرف (ذی نفع) برای دست یابی به اهدافی مشخص از طریق اظهار نظر مصرف کننده برای اجتناب از خرید محصولی مشخص در بازار". بر اساس پژوهشی دیگر از فریدمن (۱۹۹۹) قصد تحریم این گونه تعریف می شود، "طیفی از فعالیت ها که بازتابی از مسیر تشدید جنگجویی است". مولفه های قصد تحریم به سه دسته تقسیم می شوند: رای خرید؛ به نقل از دیکینسان^۱ و هولندر^۲ (۱۹۹۱)، فعالیت های اجتماعی جمعی؛ به نقل از سن^۳ و دیگران (۲۰۰۱)، جان و کلین^۴ (۲۰۰۳) و کلین و دیگران (۲۰۰۴) و احساسات فردی؛ از کوزینتس^۵ و هندلمن^۶ (۱۹۹۸).

در ادامه به لغت بُوی کات^۷ پرداخته شده که بر اساس متون مرتبط با بحث بازرگانی و تجارت، این لغت مبنای اصلی برای ساختار تحریم قرار می گیرد. علی بابایی (۱۳۶۹) این چنین می نگارد: "کلمه بُویکات برگرفته از نام چارلز کانینگهام بُویکات (۱۸۳۲-۱۸۹۷) ایرلندی است که در اختلافات بین انگلیس و ایرلند، بر سر استقلال آن کشور، از راه تحریم کالاهای و ورود افراد، در مبارزه شرکت کرد و مبتکر چنین شیوه ای شد" که در ادامه مطلب به طور کامل تشریح می شود.

به گفته جان^۸ و کلین (۲۰۰۳) به نقل از فستینگ^۹ (۱۹۵۷)، "یک فرد به طور خاص ممکن است به خرید روی نیاورد چون این کار حمایت مستقیم از جایی است که کار زننده ای را انجام داده با این کار نگرش مثبت به

1. Dickinson
2. Hollander
3. Sen
4. Klein
5. Kozinets
6. Handelman
7. Boycott
8. John
9. Festing

10. Chen

11. Self-Enhancement

12. Constrained Consumption

13. Kozinets

- رهیافت ویژگی‌های شخصیتی مصرف کننده: با توجه به جهت گیری‌های شناختی و تأثیرپذیری مصرف کننده (وستبروک و بلک، ۱۹۸۵).

عوامل اقتصادی مؤثر بر میزان مصرف و رفتار مصرف کننده به نقل از تاری و غلامی باغی (۱۳۹۰) این گونه است؛ "درآمد قابل تصرف، درآمد جاری و سطوح درآمدی گذشته، درآمد دائمی، میل به پس انداز، قیمت نسبی کالاهای رفتار عقلایی بر اساس حاکمیت مصرف کننده، اعطای اعتبار به مصرف کننده، نظام توزیع و سایر عوامل".

سبک‌های هشت گانه تصمیم گیری مصرف کننده:

۱- سبک تصمیم گیری آگاهی از کیفیت: "یکی از فاکتورهای مهم در تصمیم گیری کیفیت است. کیفیت به مصرف کنندگان کمک می‌کند که به صورت سیستماتیک و با دقت، محصولات با کیفیت بیشتر را خریداری کنند" (اسپرولز و کندال، ۱۹۸۶).

۲- سبک تصمیم گیری آگاهی از برنده: تصمیم گیری آگاهی از برنده به نوعی از تصمیم مربوط می‌شود که منوط به برندهای گران و خوش نام است. که‌هاشت (۲۰۰۱) دو بعد را در آن مطرح می‌کند، "انفرادی/جمعی و اجتناب از غیر مطمئن بودن. برندهای سمبول‌های یک پرستیز و موقعیت هستند و فرهنگ شرقی، دارای فاصله زیادی در دریافت موقعیت اجتماعی و مهم شمردن پرستیز است".

۳- سبک تصمیم گیری توجه به نوآوری در محصول: "این سبک نیز به حالتی اشاره می‌کند که مصرف کننده به دنبال گوناگونی و تنوع در تصمیم خرید خود است" (مک آلیستر^۲ و پسمیر^۳، ۱۹۸۲).

اگر از بعد نظری و ابزاری به آن نگاه شود، برای کارایی تحریم می‌توان تحریم را یک ابزار دانست که برای رسیدن به هدف کمک می‌کند". متغیر دیگر، تصمیم خرید است که کاتلر و کلن (۲۰۰۶) آن را این گونه تعریف می‌کنند، "مرحله‌ای که در آن مصرف کننده از بین برندهای گوناگون یکی را بر می‌گزیند و در این تصمیم از پنج زیر تصمیم دیگر استفاده می‌کند، از جمله: برنده، واسطه، مقدار، زمان‌بندی و روش پرداخت". متغیر سوم که به عنوان میانجی اثر آن مورد مداقه قرار می‌گیرد، آمیزه بازاریابی است که به گفته بوردن (۱۹۵۰) "از چهار جزو؛ محصول، قیمت، ترفع و مکان تشکیل شده است". متغیر چهارمی که اثر میانجی گری آن بررسی می‌شود، سبک تصمیم گیری از سوی مصرف کننده است. به نقل از اسپرولز و کندال (۱۹۸۶)، سبک تصمیم گیری مصرف کننده "یک جهت گیری ذهنی برای شخصیت پردازی رهیافت مصرف کننده نسبت به انتخاب‌های ممکن" است.

سبک تصمیم گیری مصرف کننده

بعد از بررسی متغیر قصد تحریم، سبک تصمیم گیری مصرف کننده در این قسمت توضیح داده می‌شود. رهیافت‌های متنوعی در خصوص بحث رفتار مصرف کننده و ویژگی‌های وی وجود دارد، ولی مهمترین آن‌ها را می‌توان در سه گونه دسته‌بندی نمود:

- رهیافت نوع زندگی/روان سنجی: با توجه به ویژگی‌های شخصیت (لاستویکا^۱، ۱۹۸۲).
- رهیافت نوع شناسی مصرف کننده: با توجه به ترجیحات مصرف کننده (استون، ۱۹۵۴).

فروش خمیردنдан را به خود اختصاص دهد. خمیردندان کلگیت^۶ به نقل از سایت شرکت تولیدکننده (colgate.com) بعد از فوت بنیان گذار خود ویلیام کلگیت در سال ۱۸۷۳ برای یکمین بار خمیردندان را در قالب ظرف‌های شیشه‌ای عرضه کرد و سپس باز هم برای یکمین بار در سال ۱۸۹۶ در (آمریکا) به تولید این محصول در بسته‌های تیوبی شکل پرداخت. با ذکر این تاریخچه کوتاه از این دو محصول بیان می‌گردد که دلیل اصلی انتخاب خمیردندان‌های این شرکت‌ها این است که خمیردندان‌های قید شده اصالتی آمریکایی دارند و مبنای تولید و آغاز عرضه آن‌ها به دنیا از کشور آمریکا بوده است. موکداً بیان می‌گردد که از هشت سبک لازم شش سبک برای عدم تداخل مولفه با متغیرهای دیگر بررسی شده است.

تصمیم خرید

متغیر دیگر تصمیم خرید است که کاتلر و کلن (۲۰۰۶) آن را این گونه تعریف می‌کنند، "مرحله‌ای که در آن مصرف کننده از بین برندهای گوناگون یکی را بر می‌گزیند و در این تصمیم از پنج زیر تصمیم دیگر استفاده می‌کند، از جمله: برنده، واسطه، مقدار، زمان بندی و روش پرداخت". رفتار مصرف کننده یکی از زیر مجموعه‌های رفتار انسان است که با تصمیم‌ها و اقدامات افراد هنگام خرید و مصرف یک کالا ارتباط پیدا می‌کند. متخصصان بازاریابی در تشریح و پیش‌بینی تصمیمات مربوط به خرید مصرف کننده‌گان، به میزان زیادی از علوم اجتماعی اعم از روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی اجتماعی، اقتصاد و انسان‌شناسی بهره می‌برند. مدل جعبه سیاه (مدل محرک - واکنش) برگرفته از خوش‌نشین و همکاران (۱۳۹۳)

۴- سبک تصمیم گیری تفریح و نشاط: "این نوع سبک از تصمیم گیری نیز قالبی را بیان می‌کند که چه مقدار از خرید برای تفریح و لذت صورت می‌گیرد" (اسپرولز و کندال، ۱۹۸۶).

۵- سبک تصمیم گیری توجه به قیمت: لیختنشتین^۱ و همکاران (۱۹۹۳) می‌نگارند "این سبک به معنی [عدم تمایل] به خرید با قیمت بالاتر است و یا [تمرکز زیاد] بر خرید با قیمت پایین دارد".

۶- سبک تصمیم گیری خرید ناگهانی: روک و هوچ^۲ (۱۹۸۶) در مورد این سبک می‌گویند، "این نوع از خرید کردن، خرید بی برنامه تعریف می‌شود".

۷- سبک تصمیم گیری ابهام در انتخاب: در این خصوص برای تمرکز در خرید موضوعی را کولی^۳ (۲۰۰۲) مطرح می‌کند، "عربی‌ها ارزیابی خود از کالا را معطوف به چند مؤلفه از یک برنده می‌کنند، ولی مصرف کننده‌گان شرقی به ابعاد کامل یک محصول توجه می‌نمایند".

۸- سبک تصمیم گیری وفاداری به برنده: "این حالت نیز به قالبی بر می‌گردد که چه مقدار خریدهای عادت مدار نسبت به یک برنده یا فروشگاه صورت می‌گیرد" (اسپرولز و کندال، ۱۹۸۶).

هدف پژوهش حاضر کالاهای دسته یکم است، که چرخه بسیار کوتاه‌تری را برای انتخاب نیاز دارند. در خصوص خمیردندان کرست^۴ به نقل از سایت شرکت تولیدکننده (crest.com) این خمیردندان توسط شرکت پراکتراند گمبل^۵ در سال ۱۹۴۰ برای مبارزه با مشکلات دندانی در آمریکا شروع به کار کرد و در سال ۱۹۶۰ به بازار عرضه شد و از آن سال تا ۱۹۶۲ توانست بیشترین

1. Lichtenstein

2. Hoch

3. Cowley

4. Crest

5. Procter & Gamble

قصد تحریم و سبک تصمیم‌گیری مصرف کنند

تأثیر عنوان مید این افکت^۵ که بخشی از آمیزه بازاریابی و آن هم محصول است و مرتبط با سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده از نوع برنده هم می‌شود و آن را اتسون و همکاران (۲۰۰۶) بررسی می‌کنند که به گفته آنان می‌تواند باعث تحریم شود و یکی از راههای کاهش اثر نامطلوب آن را بازمعرفی شرکت به عنوان شرکتی محلی نام می‌برند. از مطالعه این آثار می‌توان متوجه شد که مید این افکت ضعیف باعث کاهش یا عدم خرید محصول می‌شود. ضمناً کلین (۲۰۰۴) در پژوهش خود نگاشته است که تاریخچه خرید بر تصمیم خرید تأثیر می‌گذارد.

الحیری^۶ و همکاران (۲۰۱۲)، به بررسی ابعاد گوناگونی پرداخته‌اند و از جمله تحریم، مصرف آشکار که یکی از سبک‌های تصمیم‌گیری مصرف کننده است، وفاداری که از اجزای برنده بوده و در خود تصمیم مؤثر است، باور نسبت به کشور مبدأ که باز هم بر متغیر تصمیم خرید اثر می‌گذارد و متغیرهای دیگر که می‌تواند به نوعی با پژوهش حاضر مرتبط باشد.

قصد تحریم و تصمیم خرید

کلین و همکاران (۱۹۹۸) بیان می‌دارند، "دشمنی داشتن تأثیر مستقیمی بر رفتار خریدار می‌گذارد و این نیز خود مرتبط با اصالت کالایی است که از کشوری می‌آید و باعث عصبانیت آن مصرف کننده می‌شود. همچنین مشخص شده است که دشمنی و قوم گرایی مصرف کننده بر تمايل به خرید تأثیر می‌گذارند". مفهوم دشمنی و تحریم را می‌توان در فعالیت‌های

در واقع نحوه پاسخ گویی مصرف کننده را نسبت به محرك‌های محیط اطراف خود (شامل محرك‌های بازاریابی و محرك‌های غیر بازاریابی) مشخص می‌کند. این جعبه سیاه از دو بخش تشکیل شده؛ ویژگی‌های شخص خریدار؛ که بر نحوه تصویر سازی از محرك‌ها و نوع واکنش نسبت به آن‌ها مؤثر است و فرآیند تصمیم خرید؛ که بر رفتار مصرف کننده اثر می‌گذارد. توجه به عوامل مؤثر در فرآیند تصمیم‌گیری خرید ضروری است، فرآیند تصمیم‌گیری خرید تحت تأثیر عوامل گوناگونی است که مهمترین آن‌ها عبارت‌اند از: عوامل فرهنگی – اجتماعی و گروهی، عوامل روانی و فردی، عوامل موقعیتی و عوامل مربوط به آمیزه بازاریابی.

لاؤ^۷ (۲۰۱۰) مطرح می‌کند که "مذهب به عنوان یک ارزش مهم در ساختار شناختی فرد می‌تواند بر رفتار فرد به هنگام خرید محصول تأثیر بگذارد". از این رو برای بررسی بهتر پاسخ دهنده‌گان در این پژوهش نیز از دین به عنوان یکی از متغیرهای کنترل استفاده شده است. ضمناً مدل‌های زیادی برای بررسی چگونگی مصرف و انتخاب وجود دارد که از جمله مهمترین آن‌ها مدل ترکیبی گرین (۱۹۷۴) است که فقط در این جا نام برده می‌شود. ضمناً مدل‌های فراوانی نیز برای نحوه تصمیم خرید و مصرف وجود دارد که در آن‌ها بعضی از مفروضات غیر محتمل نیز بررسی شده و مدل صحیح از درون آن احصاء شده است از جمله فارکوار^۸ و ویهلا^۹ (۱۹۷۶)، به علاوه این که مدل‌های خرید در سوپرمارکت نیز توسط دیگر پژوهشگران از جمله چینتاگونتا^{۱۰} (۱۹۹۲) مورد توجه قرار گرفته است.

1. Lau
2. Farquar
3. Viihala
4. Chintagunta

لباس داخلی و وارداتی در نمونه‌ای از مصرف کنندگان چینی پرداخته و می‌گوید بین این دو رابطه وجود دارد. یافته‌های پژوهش نشان گراین است که مصرف کنندگانی که تمایل به داشتن سبک زندگی خاص داشته‌اند، تمایل بیشتری به برندهای وارداتی دارند. سلطانی (۱۳۷۴) به دسته بنده علل عمدۀ گرایش مصرف کنندگان تهرانی به کالاهای خارجی پرداخته است که دلایل متعددی از جمله: "کاهش کیفیت محصولات داخلی، اثبات منزلت اجتماعی، چشم و هم چشمی، وجود ذهنیت منفی در میان مصرف کنندگان نسبت به کالاهای داخلی، پدیده‌های فرهنگی اجتماعی در میان ملل در حال توسعه و برخی مشکلات ساختاری و ریشه‌ای دیگر" دارد.

از دیگر پژوهشگرانی که به رابطه تصمیم خرید و سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده پرداخته، می‌توان یان^۶ (۲۰۰۶) را نام برد که در پایان نامه دکتری خود به این موضوع و بعد آن پرداخته است. لاسون^۷ (۱۹۹۷) در مدل پژوهشی خود سطح تصمیم‌گیری را از سطح برنده و سطح محصول منبعث می‌داند که بر نتیجه رفتاری (تصمیم خرید محصول منتخب) تأثیر می‌گذارد. بنابراین، در جدول ۱ و ۲، پیشنه مختصر تحقیق و متغیرهای آن با هویت‌بخشی به مبانی نظری پژوهش ارایه شده است.

سیاسی یا جنگ‌های بین‌المللی دانست، بنابراین تضادهای ایجاد شده چه در بعد سیاسی و چه نظامی باعث تأثیر بر روی کالای مورد تقاضا از آن کشوری می‌شود که مورد تخاصم واقع شده است. پژوهش‌های گوناگونی در خصوص رابطه دشمنی با ابعاد گوناگون تقاضای محصول از جمله تصمیم خرید بوده است که امثال آن را می‌توان در پژوهش‌های پژوهشگرانی چون، بهایی (۲۰۰۹)، هوآنگ^۱ (۲۰۱۰) و ماهر^۲ و مادی (۲۰۱۰) دید. به گفته انسون و کلین (۲۰۰۵) دشمنی بر تحریم اثر می‌گذارد. بر گرفته از همین پژوهش دشمنی بر تحریم و آن هم بر خرید تأثیر می‌گذارد. ضمناً را^۳ (۱۹۷۴) می‌نگارد "برای مقابله با عرضه خدمت و کالا تحریم آن‌ها یک کار بزرگ است که در مقابل این موضوع می‌تواند قرار گیرد و باعث کاهش تمایل به خرید شود".

سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده و تصمیم خرید

نایت^۴ (۱۹۹۹) ترجیح‌های مصرف کننده را بررسی می‌کند که در خصوص کالاهای داخلی و خارجی دو متغیر قیمت و کیفیت بررسی شده‌اند و در آن بر انتخاب محصول و خرید تأثیر گذاشته‌اند. در پژوهشی، میچل و والش (۲۰۰۴) به این نتیجه رسیدند، "جنسیت تأثیر زیادی بر سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده دارد به گونه‌ای که می‌تواند یاریگر بازاریابان در خصوص جهت دهی برنامه‌ها برای جنسیت‌ها و آمیزه بازاریابی باشد". وانگ^۵ (۲۰۰۴) به بررسی ارتباط بین سبک‌های تصمیم‌گیری مصرف کننده، انتخاب آن‌ها بین برندهای

6. Yan
7. Lawson

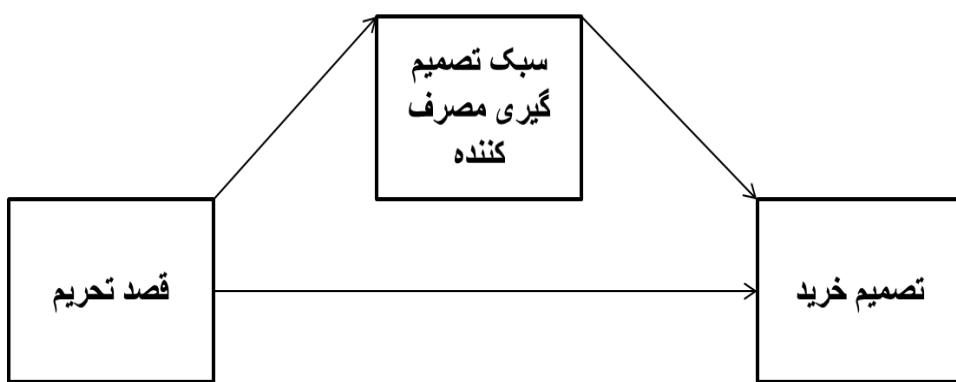
1. Huang
2. Maher
3. Rea
4. Knight
5. Wang

جدول (۱) پیشینه پژوهش

متغیر	پیشگامان
قصد تحریم	آگاروال و همکاران، الحیری و همکاران، بهایی، چاویس و لسلی، چن، داجانی و دادوی، اتسون و کلین، فریدمن، هوآنگ، خیمنث، جان و کلین، راء، زن و همکاران، شین، شوهام، اسمیث و لی
آمیزه بازاریابی	وحدتی، دو و شولتز، آیوی، کاواراتریس و آشورث، لای، نیجس و همکاران و یو و همکاران
سبک تصمیم گیری	آقاجفری، قلی زاده، اردنر و اورسی، فیشر و آرنولد، هنزاپی و آفاسی بیگ، لاوسن، میچل و بیتس، میچل و والش، اسپرولز و کندا، وانگ و یان
تصمیم خرید	سلطانی، یکتا، بوت، نایت، موسچیس، روک و فیشر، شیمپ، الگادو و لی و وستبروک و بلک

جدول (۲) متغیرها و شاخص‌های مدل تحقیق

متغیر	شاخص‌ها
قصد تحریم	۱ رای خرید
	۲ اقدامات اجتماعی
	۳ احساسات فردی
سبک تصمیم گیری مصرف کننده	۱ آگاهی از کیفیت
	۲ آگاهی از برند
	۳ توجه به نوآوری در محصول
تصمیم خرید	۴ تفريح و نشاط
	۵ توجه به قیمت
	۶ خرید ناگهانی
	۷ ابهام در انتخاب
	۸ وفاداری به برند
تصمیم خرید	۱ برند
	۲ واسطه
	۳ مقدار
	۴ زمان بندی
	۵ روش پرداخت

شکل (۱) مدل مفهومی پژوهش

- بررسی و تبیین تأثیر قصد تحریم بر سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده؛

- بررسی و تبیین تأثیر قصد تحریم بر تصمیم خرید؛

- بررسی و تبیین تأثیر سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده بر تصمیم خرید؛

در کنار مهم شمردن اهداف باید هم جهت آن‌ها سوالات یا فرضیه‌هایی را نیز مطرح نمود تا در ادامه پژوهش به صورت علمی ارزیابی شوند. از این رو در ادامه فرضیه‌های این پژوهش ارایه شده‌اند.

فرضیه یکم: قصد تحریم مصرف کننده تهرانی بر سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده خمیر دندان‌های با برنده آمریکایی توسط ایشان تأثیر معنادار می‌گذارد.

فرضیه دوم: قصد تحریم مصرف کننده تهرانی بر تصمیم خرید خمیر دندان‌های با برنده آمریکایی توسط ایشان تأثیر معنادار می‌گذارد.

فرضیه سوم: سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده مصرف کننده تهرانی بر تصمیم خرید خمیر دندان‌های با برنده آمریکایی توسط ایشان تأثیر معنادار می‌گذارد. پژوهش حاضر از منظر هدف کاربردی است. در حالی که از منظر ماهیت داده‌ها و شیوه گردآوری آنها،

روش پژوهش

حال با توجه به این که در بازاریابی یکی از مهمترین مولفه‌ها مصرف کننده است و نیز تصمیم خرید او بسیار حائز اهمیت خواهد بود، تمامی تلاش بر این بوده که بتوان این سه مولفه را در قالب سه متغیر در این پژوهش بررسی شد. خمیر دندان آمریکایی و مصرف آن توسط مصرف کننده‌گان داخلی (جامعه تهران) مورد مذاقه قرار گرفته تا شاید از این طریق بتوان به نکات ذیل پی بردن:

- بررسی وجود قصد تحریم برای مصرف کننده داخلی در خصوص کالای خارجی؛

- الیت در سبک تصمیم‌گیری برای مصرف کننده داخلی؛

- الیت گذاری عناصر تصمیم خرید برای مصرف کننده‌گان داخلی.

به طور کلی، هدف اصلی از این پژوهش کشف تأثیر تصمیم خرید مصرف کننده در شرایطی است که او قصد تحریم آن کالا را دارد و در این میان متغیر سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده حضور دارد. اهداف فرعی این پژوهش نیز به موارد ذیل منوط می‌گردد:

واقعی آن جامعه باشد که عموماً در سطح ۹۵ درصد تا ۹۹ درصد در نظر گرفته می‌شود". و در خصوص این پژوهش سطح اطمینان ۹۵ درصد در نظر گرفته شده است.

روش جمع‌آوری داده‌ها

در این پژوهش پژوهشگران برای گردآوری داده‌ها برای تدوین مبانی و چارچوب نظری پژوهش از روش مطالعات کتابخانه‌ای و بررسی اسناد و مدارک بهره گرفته‌اند. در این راستا نیز از کتب فارسی و لاتین، فصل نامه‌های تخصصی علوم مدیریت به فارسی و لاتین استفاده شده، همچنین در این پژوهش، پرسشنامه دربرگیرنده دو نوع سوال است که در قالب جمعیت شناختی و اندازه گیری متغیرهای مستقل و وابسته بوده است. به منظور گردآوری داده‌های مورد نیاز جهت پاسخ گویی به پرسش‌های پژوهش، از سه منبع؛ برای سوالات مربوط به سبک تصمیم گیری مصرف کننده از سوالات پژوهش لسو و همکاران (۲۰۰۵)، برای طراحی سوالات قصد تحریم از پژوهش چن (۲۰۱۰) و برای متغیر تصمیم خرید از پژوهش اکاس^۳ (۲۰۰۰) استفاده گردیده، که به ترتیب در جدول ۳ آورده شده است.

پژوهش جنبه توصیفی همبستگی^۱ دارد. در این نوع پژوهش رابطه میان متغیرها بر اساس هدف پژوهش تحلیل می‌گردد. از آزمون‌های آماری معادلات ساختاری هم استفاده به عمل می‌آید. از آن جا که جامعه آماری مصرف کنندگان خمیردنдан در تهران اعم از غرب، شرق، شمال و جنوب هستند، استفاده از ابزار سنجش نیز با توزیع تقریباً برابر در این چهار منطقه از تهران صورت گرفته است. بر اساس نامناهای بودن مصرف کنندگان خمیردندان آمریکایی در تهران، در این پژوهش از روش نمونه گیری در دسترس استفاده شده است. محل انتخاب نمونه نیز تمامی فروشگاه‌های زنجیره‌ای و غیر زنجیره‌ای مستقر در چهار منطقه تهران و زمان گردآوری داده‌ها دی ماه سال ۱۳۹۲ بوده است. به گفته میرزایی (۱۳۹۰: ۱۹۲) "برای آماره‌های استنباطی نظری رگرسیون، تحلیل واریانس، یا تحلیل لگاریتمی - خطی به یک حجم نمونه خوب (حداقل ۵۰۰ - ۲۰۰) نیاز است". تعداد پرسش نامه‌های پژوهش ۳۴۵ مورد بر حسب برآورد حجم احتیاطی نمونه و حسب رویت حداقل صفت مورد مطالعه بود که میزان پرسشنامه‌های بازگشته ۹۰ درصد بود.

از نظر اعرابی و ایزدی (۱۳۸۴) به نقل از ادواردز و شامس (۱۹۹۳) "خطای نمونه گیری"^۲ تحت تأثیر دو عامل است، میزان پراکندگی مساله یا متغیری که اندازه گیری می‌شود و اندازه نمونه "که در مورد این پژوهش این خطای حدود ۰,۰۵ است. برای دامنه اطمینان نیز خوانده می‌شود، "سطح اطمینان"^۳ به این معناست که می‌توان انتظار داشت چند درصد از کل جامعه نماینده

جدول (۳) پیشنهادهای گویه‌ها

سوال	گویه (نمونه)	متغیر	منبع
۱	انتخاب با کیفیت ترین خمیردنان چه قدر برای شما مهم است؟	سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده (کیفیت)	لئو و همکاران، ۲۰۰۵
۲	چه میزان جستجو و خرید خود را به کالاهای رقیب این شرکت‌ها معطوف می‌کنید؟	قصد تحریم (احساسات فردی)	چن، ۲۰۱۰
۳	هنگام خرید خمیردنان مارک آن چه قدر برای شما مهم است؟	تصمیم خرید (برند)	أکاس، ۲۰۰۰

سمت مرکز وجود داشت. ضمناً پژوهشگران برای این که پشنوانه‌ای علمی نیز برای این طیف زوج مطرح نمایند، به پژوهش یونگ^۲ و یی^۳ (۲۰۱۱) ارجاع می‌دهند.

روایی و اعتبار ابزار پژوهش

روایی در چهار سطح قابل اندازه‌گیری است، سطح یکم سطح روایی ظاهر^۴ است که باید توسط خود پژوهشگر به کمک کارشناسان لازم صورت گیرد، سطح دوم روایی محتوا^۵ است که به بررسی محتوا با سنجش آن چیزی که قرار برابر بررسی آن بوده است می‌پردازد و با مرور و آگاهی از منابع لازم حاصل می‌شود. سطح سوم روایی ارتباط معیار^۶ است که در آن سطح پیش‌بینی و آتنی متغیر مستقل در خصوص متغیر وایسته سنجیده می‌شود که در دو حالت پیش‌بینی کننده^۷ و متقارن^۸ می‌پردازد، سطح آخر سطح سازه^۹ است که در این سطح دو حالت هم‌گرایی^{۱۰} و واگرایی^{۱۱} مورد مذاقه است. در حالت یکم تناسب هر

در خصوص طیف مورد سنجش از میرزایی (۱۳۹۰) قید گشته است، فن‌های مقیاس سازی دارای دو گونه مقایسه‌ای و غیر مقایسه‌ای است در حالت مقایسه‌ای، گویه‌ها یا اقلام به صورت مستقیم با یکدیگر مقایسه می‌شوند؛ مانند مقیاس فاصله اجتماعی بوگاردوس، ولی در فن مقیاس سازی غیر مقایسه‌ای هر گویه یا پرسش به صورت مستقل از دیگران عمل می‌کند. حالت غیر مقایسه‌ای نیز انواع زیادی دارد مانند، مقیاس درجه بندی، مقیاس لیکرت، مقیاس افتراق معنایی^۱ یا برش قطبی و مقیاس استاپل. مقیاس استاپل یک مقیاس ۱۰ نقطه‌ای برای سنجش نگرش است که از ۵-تا ۵+ دسته بندی می‌شود.

در این پژوهش از طیف ده گانه استاپل برای نمونه ۳۰ تایی قبل از توزیع اصلی استفاده شده است، و سپس به دلیل تعدد زیاد گزینه‌ها در این طیف و عدم پاسخ گویی مناسب از سوی مصرف کننده به شش گزینه تقلیل یافت. لازم به ذکر است که استفاده از طیف زوج به دلیل این موضوع بوده است که جنس متغیرهای پژوهش از دو پارادایم متفاوت یعنی سیاست و اقتصاد نشات می‌گیرد. بنابراین اگر طیف فرد در نظر گرفته می‌شد که دارای گزینه [بی طرف] یا مواردی از این دست بود، در آن صورت احتمال چرخش گزینه‌ها به

2. Yeung

3. Yee

4. Face

5. Content

6. Criterion-Related

7.Descriptive

8. Concurrent

9. Construct

10. Convergent

11. Discriminant

1. Semantic Differential Scale

علی‌الخصوص افراد مقیم تهران پرداختند تا تلاش‌های لازمه برای بالاترین حد ممکن در روایی ظاهر که یکمین گام در روایی یک ابزار است حاصل شود. روایی دوم که عموماً باید قبل از روایی ظاهر حاصل شود با جمع‌آوری منابع متعدد در فصل دوم این پژوهش صورت گرفت به گونه‌ای که منابع لازم برای بررسی مفهوم، سازه و پارادایم استفاده شد. ضمن این که روایی سازه در بعد درونی نیز بررسی شد و به صحت وجود آن بین تمامی متغیرها تأیید گردید. در خصوص تحلیل روابط بین متغیرها نیز از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه کامل (۲۰) استفاده شده است.

یک از مفاهیم برای شکل گیری یک سازه خوب مد نظر است و در حالت دوم سطح مستقل و جداپذیر بودن این متغیرها نسبت به یکدیگر برای این که کلیت سازه با تک تک اجزای خود قابل تعریف باشد، بررسی می‌شود. برای تبیین روایی صوری، نویسنده‌گان ابتدا سوالات را از منابعی استخراج نمودند که پیش‌تر ذکر شد و سپس با ترجمه و سلیس سازی آن تلاش نموند تا بتوانند روایی ظاهر آن را برقرار کنند. پس از این کار پنج استاد خبره به بررسی و اظهارنظر در خصوص تغییر و یا ویرایش پرسشنامه (ابزار) پرداختند که نظر این استادی نیز اعمال گردید. برای بار دوم نیز سه استاد به ویرایش سوالات بنا به فرهنگ مصرف ایرانیان و

جدول (۴) ضریب پایایی آلفای کرونباخ

نمونه ۳۱۰ تایی (بعد از پیمایش کامل)		نمونه ۳۰ تایی (قبل از پیمایش کامل)	
آلفای کرونباخ (α)	نام متغیر	آلفای کرونباخ (α)	نام متغیر
۰/۷۴۲	سبک تصمیم گیری مصرف کننده	۰/۶۸۹	سبک تصمیم گیری مصرف کننده
۰/۸۰۹	قصد تحریم	۰/۷۷۱	قصد تحریم
۰/۷۵۲	تصمیم خرید	۰/۷۸۳	تصمیم خرید
۰/۷۹۴	کل	۰/۶۰۰	کل

و این به معنای مناسب بودن سطح پیش‌بینی متغیرهای وابسته از روی متغیرهای مستقل است.

یافته‌های پژوهش

تحلیل داده‌های جمعیت شناختی. در این بخش برای شناخت وضعیت پاسخ‌دهندگان، به توصیف ویژگی جنسیت، سن، وضعیت تا هل، سطح تحصیلات، دین، درآمد تقریبی ماهیانه، نوع اشتغال، نوع رسانه مورد استفاده و منطقه زندگی آن‌ها پرداخته می‌شود.

با توجه به جدول (۴) تحلیل روی دقت پایایی در مورد نمونه ۳۰ تایی از مصرف کنندگان مفید بوده و باعث افزایش این خصیصه‌ها در خصوص دقت نظر گردیده است و آلفای کرونباخ آن ۰/۷۹۴ شده که معادل تقریبی ۰/۸ بوده لذا پرسش نامه پژوهش از پایایی لازم برخوردار است. در خصوص روایی معیار نیز گزارش سطح برآراش مدل (۰,۸۶) اعلام شده است

جدول (۵) تحلیل داده‌های جمعیت شناختی

متغیر	سن	تاهل	سطح تحصیلات	دین	درآمد تقریبی ماهیانه	شغل	رسانه	محل زندگی
جنسیت	مرد							
	زن							
سن	۲۹-۲۵							
	۶۰ به بالا							
تاهل	مجرد							
	متاهل							
سطح تحصیلات	کارشناس							
	دکترا و بالاتر							
دین	اسلام							
	یهودیت							
درآمد تقریبی ماهیانه	۶۹۹۰۰۰ - ۰							
	۲۰۰۰۰۰ به بالا							
شغل	بخش خصوصی							
	بازنشسته							
رسانه	داخلی							
	خارجی							
محل زندگی	غرب							
	جنوب							

تحریم و تصمیم خرید نرمال و تصادفی است. نتیجه این که برای بررسی فرضیه‌های پژوهش از آزمون‌های پارامتری استفاده می‌شود.

با توجه به این که سطح معناداری آزمون کولموگروف – اسمیرنوف در جدول (۶) برای همه متغیرهای پژوهش بیشتر از ۰/۰۵ است، بنابراین توزیع متغیرهای سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده، قصد

جدول (۶) آزمون نرمال بودن توزیع نمونه

نام متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	توزیع کولموگروف – اسمیرنوف	سطح معناداری
آمیزه بازاریابی	۲۳۲	۳/۸۲۵۷	۰/۶۱۱۳۱	۱/۲۱۸	۰/۱۰۳
سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده	۲۳۶	۳/۲۷۶۶	۰/۶۲۲۱۶	۱/۱۹۸	۰/۱۱۴
قصد تحریم	۲۶۹	۲/۱۸۸۵	۰/۹۰۷۶۱	۰/۸۸۹	۰/۴۰۹
تصمیم خرید	۲۸۶	۴/۲۶۷۲	۰/۹۹۶۸۱	۰/۷۴۹	۰/۶۲۹

فرضیه یکم: قصد تحریم مصرف کننده تهرانی بر سبک تصمیم گیری مصرف کننده خمیر دندان‌های با برنده آمریکایی توسط ایشان تأثیر معنادار می‌گذارد.

جدول (۷) مدل رگرسیون فرضیه یکم (تأثیر قصد تحریم بر سبک تصمیم گیری مصرف کننده)

سطح معناداری	درجه آزادی دوم	درجه آزادی یکم	تغییرات F	تغییرات ضریب تعیین	تخمین خطای استاندارد	ضریب تعديل	ضریت تعیین	ضریب همبستگی	مدل فرضیه
۰/۰۰۰	۳۰۸	۱	۲۴/۴۴۰	۰/۰۷۴	۰/۵۷۶۰۲	۰/۰۷۱	۰/۰۷۴	۰/۲۷۱	۲

شده، بنابراین فرض H_0 را می‌توان نپذیرفت و به عبارت دیگر رابطه خطی بین متغیر قصد تحریم و سبک تصمیم گیری مصرف کننده وجود دارد.

با توجه به داده‌های جدول (۷)، همان طور که مشاهده می‌شود چون سطح معناداری برابر با ۰/۰۰۰ شده و از ۰/۰۵ کمتر است و ضریب تعیین نیز برابر ۰/۰۷۴ می‌گذارد.

فرضیه دوم: قصد تحریم مصرف کننده تهرانی بر تصمیم خرید خمیر دندان‌های با برنده آمریکایی توسط ایشان تأثیر معنادار می‌گذارد.

جدول (۸) مدل رگرسیون فرضیه دوم (تأثیر قصد تحریم بر تصمیم خرید)

سطح معناداری داری	درجه آزادی دوم	درجه آزادی یکم	تغییرات F	تغییرات ضریب تعیین	تخمین خطای استاندارد	ضریب تعديل	ضریت تعیین	ضریب همبستگی	مدل فرضیه
۰/۰۳۱	۳۰۸	۱	۴/۶۸۱	۰/۰۱۵	۱/۰۳۴۲۸	۰/۰۱۲	۰/۰۱۵	۰/۱۲۲	۳

شده، بنابراین فرض H_0 را می‌توان نپذیرفت و به عبارت دیگر رابطه خطی بین متغیر قصد تحریم و تصمیم خرید وجود دارد.

با توجه به داده‌های جدول (۸)، همان طور که مشاهده می‌شود چون سطح معناداری برابر با ۰/۰۳۱ شده و از ۰/۰۵ کمتر است و ضریب تعیین نیز برابر ۰/۰۱۵ می‌گذارد.

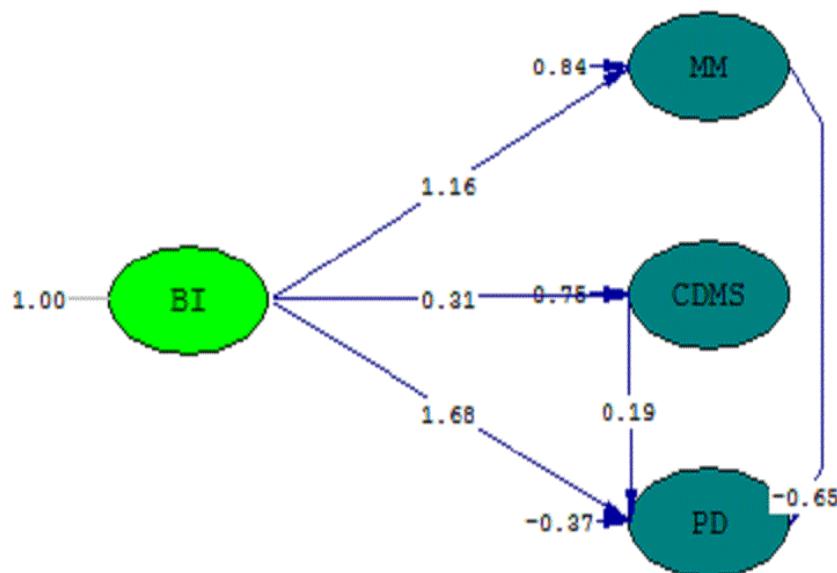
فرضیه سوم: سبک تصمیم گیری مصرف کننده مصرف کننده تهرانی بر تصمیم خرید خمیر دندان‌های با برنده آمریکایی توسط ایشان تأثیر معنادار می‌گذارد.

جدول (۹) مدل رگرسیون فرضیه سوم (تأثیر سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده بر تصمیم خرید)

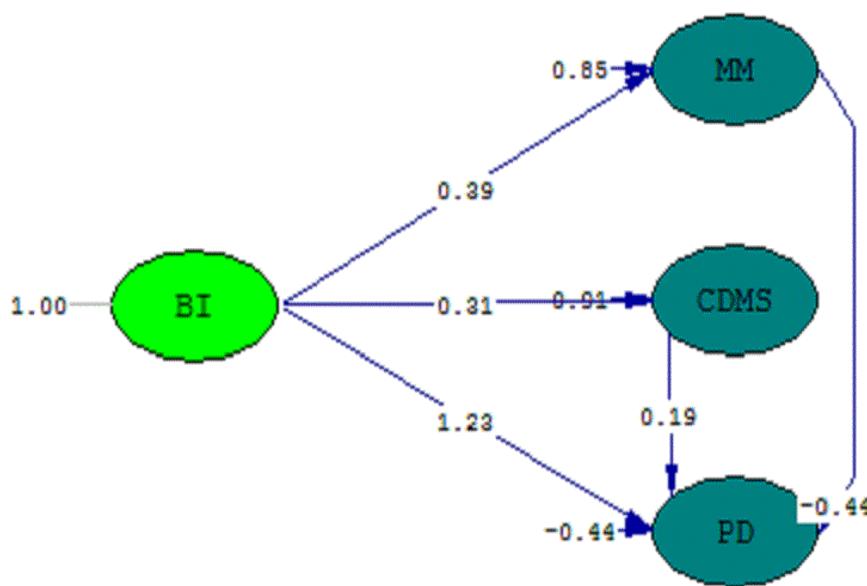
سطح معناداری	درجه آزادی دوم	درجه آزادی یکم	تغییرات F	تغییرات ضریب تعیین	تخمین خطای استاندارد	ضریب تعديل	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	مدل فرضیه
۰/۰۰۰	۳۰۸	۱	۶۱/۸۸۲	۰/۱۶۷	۰/۹۵۰۹۵	۰/۱۶۵	۰/۱۶۷	۰/۴۰۹	۵

تصمیم‌گیری مصرف کننده و تصمیم خرید وجود دارد. در سه شکل زیر به ترتیب تخمین مدل پژوهش، تحلیل استاندار مدل و تحلیل مقادیر تی مدل پژوهش ارایه شده است.

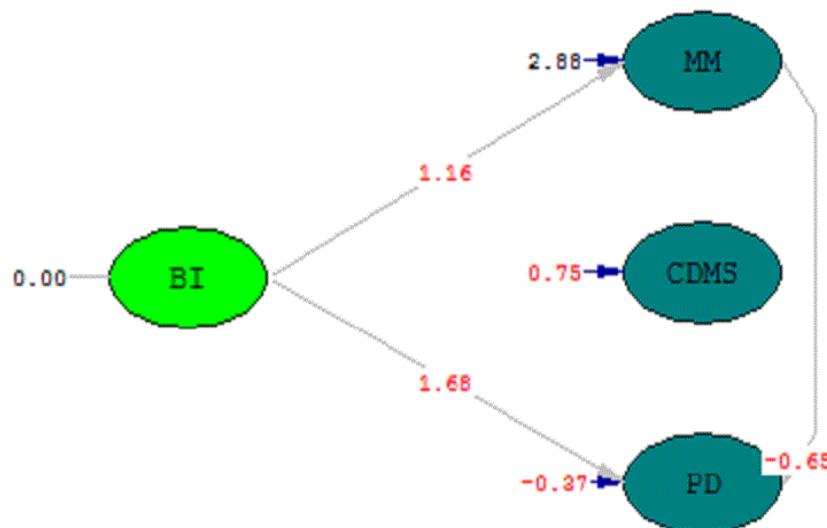
با توجه به داده‌های جدول (۸)، همان طور که مشاهده می‌شود چون سطح معناداری برابر با ۰/۰۰۰ شده و از ۰/۰۵ کمتر است، ضریب تعیین نیز برابر ۰/۱۶۷ شده، بنابراین فرض H_0 را می‌توان نپذیرفت و به عبارت دیگر رابطه خطی بین متغیر سبک

Chi-Square=869.88, df=270, P-value=0.00000, RMSEA=0.086

$\text{Chi-Square}=869.88$, $\text{df}=270$, $\text{P-value}=0.00000$, $\text{RMSEA}=0.086$

$\text{Chi-Square}=869.88$, $\text{df}=270$, $\text{P-value}=0.00000$, $\text{RMSEA}=0.086$

توسط الحیری و دیگران (۲۰۱۲) به صورت معکوس در نظر گرفته شده است فرضیه دوم پژوهش با نظر کلین و دیگران (۱۹۹۸)، بھایی (۲۰۰۹)، هوانگ (۲۰۱۰)، ماهر و مادی (۲۰۱۰)، اتسون و کلین (۲۰۰۵) و را (۱۹۷۴) که به بررسی رابطه تأثیر قصد تحریم بر تصمیم خرید

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

بر اساس نتایج این پژوهش نتیجه آزمون فرضیه اول پژوهش با پژوهش اتسون و همکاران (۲۰۰۶) که سبک تصمیم گیری مصرف کننده را در سطح برنده سنجیده بودند هم خوانی دارد و از سویی نوع این رابطه

میچل و والش (۲۰۰۴)، وانگ (۲۰۰۶)، یان (۲۰۰۶)، لاسون (۱۹۹۷) و سلطانی (۱۳۷۴) هم سو است، چرا که در این پژوهش‌ها نیز تأثیر متغیر سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده بر تصمیم خرید تأیید می‌گردد.

است هم سو بوده و تمامی این پژوهش‌ها را تأیید می‌نماید. در خصوص فرضیه سوم نیز که به بررسی تأثیر سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده بر تصمیم خرید می‌پردازد با نتایج پژوهش‌های نایت (۱۹۹۹)،

جدول (۱۰) هم‌سویی نتایج فرضیات و سایر یافته‌ها

فرضیه	هم‌سویی	ناه‌سویی
۱	سن و دیگران (۲۰۰۱)،	آگاروال و همکاران (۲۰۰۸)
۲	اتنسون و دیگران (۲۰۰۶)	الحیری و دیگران (۲۰۱۲)
۳	کلین و دیگران (۱۹۹۸)، بهایی (۲۰۱۰)، هوانگ (۲۰۰۹)، ماهرو و مادی (۲۰۱۰)، نس و همکاران (۲۰۱۲)، اسمیت و لی (۲۰۱۰)، اتنسون و کلین (۲۰۰۵)، را (۱۹۷۴) و مراد و همکاران (۲۰۱۳)	

کننده تهرانی موافق شوند. در مورد متغیر سبک تصمیم‌گیری مصرف کننده از آن جا که این سبک در شش عنصر مورد بررسی قرار گرفت باید متذکر شد که مصرف کنندگان ایرانی در باب کیفیت اهمیت بسیاری قائلند، پس شاید یکی از مهمترین دلایل استفاده بی رویه از محصولات خارجی (خمیردندان) کیفیت پایین محصولات ایرانی است. بنابر پژوهش سلطانی (۱۳۷۴) که اگر به این موضوع توجه شود حتماً مورد اقبال توسط مصرف کنندگان داخلی قرار می‌گیرد. دو عنصر مهم دیگر که مصرف کنندگان به آن توجه داشته‌اند برنامه‌ریزی و عدم ابهام در خرید بوده است که این موضوع، هم کار تولید کننده و عرضه کننده را راحت می‌کند و هم سخت، موجب راحتی آن دسته از تولید و عرضه کنندگان می‌شود که محصول خود را در بازار رواج داده‌اند و موجب سختی کار تولید و عرضه کنندگانی است که به دنبال توسعه سهم بازار خود هستند و اکنون خیلی در بازار شناخته شده نیستند. سه عنصر دیگر از این متغیر یعنی جدید بودن، لذت بردن و

مححدودیت این پژوهش جامعه بسیار بزرگ مصرف کنندگان خمیردنдан در تهران است و به دلیل بزرگی این جامعه پژوهشگران مجبور به استفاده از روش در دسترس در نمونه گیری شده بودند. برای متغیر قصد تحریم در باب سه عنصر رای خرید، اقدامات اجتماعی و احساسات فردی نتیجه این گونه بوده است که علیرغم این همه تبلیغات سوء‌علیه آمریکا و محصولات این کشور، مصرف کنندگان رای خرید خود را به این کالا اختصاص می‌دهند، در اقدامات اجتماعی حاضر نیستند که محصول آمریکایی نخرند و احساسات فردی آن‌ها نیز با محصولات آمریکایی رفتاری از دشمنی و تحریم را در پی ندارد. پس این نکته حاصل می‌شود که چیدمان لازم برای خصوصت با یک دست کشورها (مانند: آمریکا) فقط در سطح دولت شاید منتج به تفاهم آرا باشد، ولی در خصوص تک تک مصرف کنندگان این موضوع صادق نیست و اگر عرضه کنندگانی باشند که بتوانند محصولات این کشور را وارد ایران کنند بسیار محتمل است که با استقبال خرید از سوی مصرف

آشنا نشده‌اند و ممکن است که هر کالایی از هر جایی که نیاز داشته باشند بخرند و این موضوع عاقب بد خود از جمله دست فروشی، بالارفتن قیمت مصرف کننده به خاطر وجود واسطه‌های متعدد و دیگر موارد را به همراه داشته باشد. توصیه این که ذهن مصرف کننده‌گان را با خرید از مکان‌هایی مشخص آشنا کنند چون این کار در کنار فواید بسیار، هم به نفع بخش دولتی است بابت بررسی دقیق تراکنش‌ها در خرید و هم به نفع بخش خصوصی، که می‌تواند در آینده‌ای نزدیک به صورت مستقیم دفاتر توزیع به راه بیاندارد.

منابع

- ۱- اعرابی، س.، ایزدی، د. (۱۳۸۴). تحقیق پیماشی راهنمای عمل. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- ۲- حمیدی‌زاده، محمدرضا. (۱۳۸۸). آمار: روش‌ها، فنون و کاربرد، تهران: انتشارات حامی.
- ۳- حمیدی‌زاده، محمدرضا. (۱۳۹۳). اقتصاد مدیریت پیشرفته، تهران: انتشارات حامی.
- ۴- سرمهد، ز.، بازرگان، ع.، و حجازی، ا. (۱۳۹۳). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: موسسه انتشارات آگاه.
- ۵- سلطانی، ابراهیم. (۱۳۷۴). تجزیه و تحلیل علل عمدۀ گرایش مصرف کننده‌گان تهرانی به کالاهای خارجی. پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، استاد راهنمای، داور و نویس، دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس
- ۶- شریفی، ح.، شریفی، ن. (۱۳۸۰). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: سخن.
- ۷- عباس زادگان، س.، فتوت، ا. (۱۳۸۴). کاربرد روایی و پایایی در پژوهش. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.

توجه به قیمت بوده است و جواب‌ها حاکمی از آن است که در این سطح از خرید مصرف کننده‌گان از خرید خود لذت نمی‌برند؛ پس باید فعالیتی صورت گیرد که حتی خرید خمیر دندان نیز کاری جذاب به نظر برسد و به جدید بودن هم اهمیت نمی‌دهند و این موضوع کار تازه واردان به بازار را بسیار سخت می‌کند و توصیه به آن‌ها این است که از استراتژی نفوذ در بازار یا بازار گوشه‌ای استفاده نمایند و آخر این که قیمت به تنها بی به عنوان سبک تصمیم گیری در این سطح برای مصرف کننده‌گان تعریف نشده است و آن‌ها متغیر قیمت را در کنار دیگر مولفه‌های آمیزه بازاریابی معنا دارند می‌بینند و نه در سبک تصمیم گیری مصرف خود. پس تولید کننده‌گان و عرضه کننده‌گان این دسته از محصولات توجه نمایند که هیچ وقت فقط با تغییر قیمت انتظار تغییرات چشم گیر در سطح فروش خود را نداشته باشد.

آخرین متغیر نیز تصمیم خرید است که با دو عنصر سنجیده شده و یکی از آن‌ها برنده است که به تازگی در ایران ذهن مردم را به خود اشغال کرده. مصرف کننده‌گان دیگر هر کالایی را نمی‌خرند مقطع زمانی فروش و سپس بازاریابی هم در ایران آماده شکل گیری است بنابراین نیاز است که محصولات داخلی بر روی برنده خود بیشتر تر دقت نظر داشته باشند و همچون تولید کننده‌گان حرفه‌ای دیگر در دنیا واحدی مستقل به نام واحد برنده ذیل واحد بازاریابی خود در نظر بگیرند تا بتوانند به بلوغ محصول خود با برنده‌سازی ساختاری برنده، چون به نقل از اندیشمندان علم بازاریابی تنها مزیت رقابتی که دست یافتنی نیست، برنده است؛ پس باید بیشتر بر روی برنده و برنده‌سازی تمرکز کرد. ولی متأسفانه در خصوص عنصر واسطه، مصرف کننده‌گان هنوز با برنامه ریزی خرید خود در مکان‌هایی مشخص

- Product Information". *Journal of Business Research*, 55(11), 915-921.
- 19- Dickinson, R., & Hollander, S. C. (1991). Consumer Votes. *Journal of Business Research*, 22(4), 335-346.
- 20- Ettenson, R., & Klein, J. G (2005). The Fallout from French Nuclear Testing in the South Pacific: A Longitudinal Study of Consumer Boycotts. *International Marketing Review*, 22(2), 224-199.
- 21- Ettenson, R., Smith, N. C., Klein, J. G., & John, A. (2006). Rethinking Consumer Boycotts. *Sloan Management Review*, 47(4), 6-7.
- 22- Farquar, P. H., & Viihala, R. R. (1976). A Balance Model for Evaluating Subsets of Multi-Attributed Items. *Management Science*, 22(5), 528-539.
- 23- Fischer, E., & Arnold, S. J. (1994). Sex, Gender Identity, Gender Role Attitudes and Consumer Behavior. *Psychology & Marketing*, 11(2), 163-182.
- 24- Friedman, M. (1991). Consumer Boycotts: A Conceptual Framework and Research Agendas. *Journal of Social Issues*, 1, 149-168.
- 25- Friedman, M. (1999). Consumer Boycotts. New York: Routledge.
- 26- Green, P. (1974). "On The Design of Choice Experiments Involving Multifactor Alternatives". *Journal of Consumer Research*, 1, 61-68.
- 27- Hofstede, G. (2001). Culture's Consequences: Comparing Values Behaviors, Institutions and Organizations across Nations. London: Sage Publications.
- 28- Huang, Y. P. (2010). "Consumer Animosity, Economic Hardship, and Normative Influence: How Do They Affect Consumers' Purchase Intention?" *European Journal of Marketing*, 44(7-8), 909-937.
- 29- John, A., & Klein, J. (2003). "The Boycott Puzzle: Consumer Motivations for Purchase Sacrifice". *Management Science*, 49(9), 1196-1209.
- 30- Klein, J. G., Ettenson, R., & Morris, M. D. (1998). "The Animosity Model of Foreign Product Purchase: An Empirical Test in the People's Republic of China". *Journal of Marketing*, 62(1), 89-100.
- 31- Klein, J. G., Smith, N. C., & John, A. (2004). "Why We Boycott: Consumer
- 8- علی بابایی، غ. (۱۳۶۹). *فرهنگ علوم سیاسی*. تهران: ویس.
- 9- خوش نشین لنگرودی، م؛ حمیدی زاده، م. ر. و طاهرپور کلانتری، ح. (۱۳۹۳). تاکیر فصد تحریم بر تصمیم خرید در پرتو آمیزه بازاریابی. *فصلنامه علمی-پژوهشی فرآیند مدیریت و توسعه*، دوره ۲۹ (۱). صص ۴۶-۶۵.
- 10- مقیمی، س. (۱۳۹۰). *سازمان و مدیریت رویکردی پژوهشی*. تهران: ترمه.
- 11- میرزایی، خ. (۱۳۹۰). *پژوهش، پژوهشگری و پژوهش نامه تاریخی*. تهران: جامعه شناسان.
- 12- ولیزاده، ا. (۱۳۷۶). *پایان جنگ سرد و کارایی رژیم تحریم سازمان ملل متحده*. پایان نامه کارشناسی ارشد روابط بین الملل، استاد راهنمای ابو محمد عسگرخانی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران.
- 13- Andotra, N., & Pooja, O. (2006). "Optimizing Customer-orientation in Small Business through Marketing-mix Feedback Results". *Journal of Services Research*, 6, (2), 181-203.
- 14- Al-Hyari, K., Alnsour, M., & Al-Weshah, G. (2012). "Religious Beliefs and Consumer Behaviour: From Loyalty to Boycotts". *Journal of Islamic Marketing*, 3(2), 155-174.
- 15- Bahaei, M. &. (2009). Iranian Consumer Animosity and U.S Products: A Witch's Brew or Elixir? *International Business Review*, 18, (2), 199-210.
- 16- Chen, J. (2010). The Moral High Ground: Perceived Moral Violation and Moral Emotions in Consumer Boycotts. Dissertation. UMI.
- 17- Chintagunta., K. P. (1992). Estimating a Multinomial Probit Model of Brand Choice Using the Method of Simulated Moments". *Marketing Science*, 11, 386-407.
- 18- Cowley, E. (2002). East-West Consumer Confidence and Accuracy in Memory for

- 42- McDaniel, C., & Gates, R. (2005). Marketing Research (Sixth). Hoboken: Wiley.
- 43- Mitchell, V., & Walsh, G. (2004). Gender Differences in German Consumer Decision-Making Styles. *Journal of Consumer Behaviour*, 3(4), 331-346.
- 44- O'Cass, A. (2000). An Assessment of Consumers Product, Purchase Decision, Advertising and Consumption Involvement in Fashion Clothing. *Journal of Economic Psychology*, 21(5), 545-576.
- 45- Rook, D. W., & Hoch, S. J. (1986). Consuming Impulses. *Advances in Consumer Research*, 12(1), 23-27.
- 46- Sproles, G. B., & Kendall, E. L. (1986). A Methodology for Profiling Consumers' Decision-Making Style. *The Journal of Consumer Affairs*, 20(2), 267-279.
- 47- Stone, G. P. (1954). City Shoppers and Urban Identification: Observations on the Social Psychology of City Life. *American Journal of Sociology*, 60(1), 36-45.
- 48- Rea, S. A. (1974). The Economics of a Consumer Boycott. *Journal of Economics and Business*, 27(1), 89-92.
- 49- Wang, C. L. (2004). Consumer Decision-Making Styles on Domestic and Imported Brand Clothing. *European Journal of Marketing*, 38(1/2), 239-252.
- 50- Westbrook, R. A., & Black, W. (1985). A Motivation Shopper Based Typology. *The Journal of Retailing*, 61, 78-103.
- 51- Yan, K. C. (2006). An Investigation on the Factors Affecting Young Chinese Consumers Decision-making Behaviour towards Casual Wear Purchase. Dissertation. UMI.
- 52- Yeung, R. M., & Yee, W. (2011). Logistic Regression: An Advancement of Predicting Consumer Purchase Propensity. *The Marketing Review*, 11(1), 71-81.
- Motivations for Boycott Participation". *Journal of Marketing*, 92-109.
- 32- Knight, G. A. (1999). Consumer Preferences for Foreign and Domestic Products. *Journal of Consumer Marketing*, 16(2), 151-162.
- 33- Kotler, P., & Keller, K. (2014). Marketing management. New Jersey: Pearson Prentice-Hall.
- 34- Kozinets, R. V., & Handelman, J. (1998). "Ensouling Consumption: A Netnographic Exploration of the Meaning of Boycotting Behavior". *Advances in consumer research*, 25(1), 475-480.
- 35- Lastovicka, J. L. (1982). On the Validation of Lifestyle Traits: A Review and Illustration. *Journal of Marketing Research*, 19(1), 126-138.
- 36- Lau, T. C. (2010). Towards Socially Responsible Consumption: An Evaluation of Religiosity and Money Ethics. *Science*, 15(22), 27.
- 37- Leo, C., Bennett, R., & Härtel, C. E. (2005). Cross-cultural differences in consumer decision-making styles. *Cross Cultural Management: An International Journal*, 12(3), 32-62.
- 38- Lichtenstein, D. R., Ridgway, N. M., & Netemeyer, R. G. 1993. "Price Perceptions and Consumer Shopping Behavior: A Field Study. *Journal of Marketing Research*, 30, 234-245.
- 39- Maher, A., & Mady, S. (2010). Animosity, Subjective Norms, and Anticipated Emotion during an International Crisis. *International Marketing Review*, 27(6), 630-651.
- 40- McAlister, L., & Pessemier, E. (1982). Variety Seeking Behavior: An Interdisciplinary Review. *The Journal of Consumer Research*, 9(3), 311-322.
- 41- McCarthy, E. J. (2014). Basic Marketing. Irwin: Homewood.